

PATVIRTINTA

Alytaus apylinkės teismo pirmininko
2018 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. V-58.

ALYTAUS APYLINKĖS TEISMO VAIZDO FIKSAVIMO ĮRANGOS NAUDOJIMO TEISME TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Alytaus apylinkės teismo Vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo teisme tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato asmenų, išskyrus teisėjus, teismo darbuotojus, patekimo į teismo pastato patalpas ir vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo šiose patalpose bendrąją tvarką ir asmenų, atsakingų už šios tvarkos užtikrinimą, teises ir pareigas.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatomis, taip pat Teisėjų tarybos 2017 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 13P-32-(7.1.2.) patvirtintomis Vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo teismuose gairėmis.

4. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Vaizdo fiksavimo įranga** – profesionali ar neprofesionali filmavimo ir (ar) fotografavimo įranga, taip pat kita asmeninėms reikmėms naudoti skirta įranga, priemonės (telefonai, kompiuteriai ir kt.), kuriomis galimas vaizdo filmavimas ir (ar) fotografavimas.

4.2. **Vaizdo fiksavimas** – filmavimas ir (ar) fotografavimas, taip pat kalbinimas ir kitokie veiksmai, atliekami naudojant vaizdo (su garsu ar be jo) įrašymo, fiksavimo įrangą.

4.3. **Teismo darbuotojas** – teismo valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį.

4.4. **Teismo lankytojas** – asmuo, įgyvendinantis arba siekiantis įgyvendinti teisę rinkti, gauti viešąją informaciją apie teismo veiklą šiam tikslui panaudojant vaizdo fiksavimo įrangą.

4.5. **Viešosios patalpos** – bendro naudojimo erdvės, į kurias gali laisvai patekti teismo proceso dalyviai, kiti teismo interesantai, teisėjai ir teismo darbuotojai, pavyzdžiui, teismo fojė, teismo posėdžių salės ir laukiamoji erdvė prie jų, raštinė (erdvė, kurioje priimami ir išduodami dokumentai), susipažinimo su bylomis patalpa, asmens higienos patalpos, taip pat koridoriai, laiptinės bei kitos judėjimo erdvės tarp šių patalpų.

4.6. **Tarnybinės patalpos** – administracinės paskirties erdvės, į kurias turi teisę patekti tik teisėjai, teismo darbuotojai arba kiti atitinkamą leidimą turintys asmenys (specialiųjų tarnybų pareigūnai, teismo proceso dalyviai ar kiti teismo interesantai), pavyzdžiui, teisėjų ir teismo darbuotojų darbo kabinetai, teisėjų pasitarimų kambariai, kopijavimo technikos patalpos, teisėjų ir teismo darbuotojų poilsio kambariai, asmens higienos patalpos, taip pat koridoriai, laiptinės bei kitos judėjimo erdvės tarp šių patalpų.

4.7. **Specialiosios patalpos** – specialios paskirties ir riboto patekimo erdvės, į kurias turi teisę patekti tik specialius įgaliojimus turintys teisėjas, teismo darbuotojas arba kiti atitinkamą leidimą turintys asmenys, pavyzdžiui, konvojuojamųjų laikymo, konvojaus patalpos, konvojaus judėjimo erdvės, įslaptintam ir saugomam liudytojui skirtos, nepilnamečių apklausos patalpos, archyvo, slaptų dokumentų, daiktinių įrodymų saugojimo, serverinės, inžinerinės infrastruktūros patalpos.

4.8. **Leidimas** – teismo pirmininko ar jo įgalioto asmens raštu išreikštas pritarimas leisti teismo lankytojui patekti į teismo patalpas, kurios nėra priskiriamos viešosioms patalpoms, ir naudoti šiose patalpose vaizdo fiksavimo įrangą.

4.9. Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS VAIZDO FIKSAVIMO ĮRANGOS NAUDOJIMO TEISMO PATALPOSE BENDRIEJI PRINCIPAI

5. Vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo teismo patalpose principai yra suprantami kaip pagrindiniai tinkamo vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo atitinkamose teismo patalpose užtikrinimo reikalavimai, kuriais turi vadovautis teismo lankytojai ir teisėjai, teismo darbuotojai, siekiant įgyvendinti ir (ar) apsaugoti teismo lankytojų, teisėjų, teismo darbuotojų ir kitų teisme esančių asmenų teises ir teisėtus interesus.

6. Teismo lankytojai į viešąsias patalpas turi patekti tik per pagrindinį teismo pastato įėjimą, nors į jas nekliudomai galima būtų patekti ir per kitas patalpas (pavyzdžiui, tarnybines).

7. Atsižvelgiant į asmens duomenų naudojimo nuosaikumo principą, suponuojantį siekį vengti asmens duomenų perteklinio tvarkymo, bei įvertinus tai, kad teismo lankytojas, įgyvendindamas savo teises ir naudodamasis savo laisvėmis, privalo netrikdyti teismo darbo ir nevaržyti kitų asmenų teisių ir laisvių, vaizdo fiksavimo įrangą teismo patalpose rekomenduojama naudoti, kai asmens teisė rinkti, gauti viešąją informaciją apie teismo veiklą negali būti tinkamai įgyvendinta kitomis teisėtomis priemonėmis ir būdais.

8. Teismo lankytojui naudojant vaizdo fiksavimo įrangą teismo patalpose, vaizdas turi būti fiksuojamas taip, kad būtų užtikrintas teismo valdomų ir (ar) tvarkomų asmens duomenų ir kitų įstatymais saugomų paslapčių apsaugos reikalavimų, išduotame leidime nustatytų papildomų fiksavimo sąlygų, taip pat asmens garbę ir orumą bei kitas asmens teises ginančių teisės ir etikos normų laikymasis (pavyzdžiui, neleistini priartinimai, siekiant užfiksuoti teismo bylos, atskirų procesinių ar kitų dokumentų duomenis, nesant asmens, kurio kompetencijoje yra šie duomenys, leidimo, arba siekiant užfiksuoti atskiras asmens kūno dalis ar detales, nerekomenduotinas vaizdo fiksavimas ir jo transliavimas vienu metu).

9. Asmenims, atvykusiems į teismą, ar teisėjams ir teismo darbuotojams skirtose asmens higienos patalpose vaizdo fiksavimas draudžiamas, išskyrus atvejus, kai šiame punkte nurodytose patalpose nėra asmenų.

10. Vaizdo fiksavimo įrangos naudojimas, kai teismo patalpose pastebimas ir spontaniškai (neplanuotai) fiksuojamas asmens (privataus ar viešojo) daromas teisės pažeidimas, viešajai tvarkai, geriems papročiams ar visuomenės moralės principams prieštaraujantis jo elgesys, turi atitikti vaizdo fiksavimo tokioje situacijoje teisėtumo reikalavimus.

11. Susiklosčius ekstremaliajai situacijai, kaip ji apibrėžiama civilinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose, teismo pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę apriboti arba uždrausti vaizdo fiksavimo įrangos naudojimą visose ar atskirose teismo patalpose, įskaitant viešąsias patalpas.

12. Teismo lankytojui gali būti neleidžiama naudoti vaizdo fiksavimo įrangą viešosiose patalpose, jeigu jis sistemingai pažeidinėja teisme nustatytą vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo tvarką, piktnaudžiaudamas jam suteiktomis teisėmis ir (ar) pažeisdamas kitų asmenų teises ir įstatymų saugomas interesus.

III SKYRIUS VAIZDO FIKSAVIMO ĮRANGOS NAUDOJIMAS ATSKIROSE TEISMO PATALPŲ ZONOSE

13. Viešosiose patalpose vaizdo fiksavimo įranga gali būti naudojama, siekiant užfiksuoti bendrąjį ar fragmentinį šių patalpų vaizdą, taip pat jose esančius objektus ir asmenis, išskyrus atvejus, kai:

13.1. fiksuojant vaizdą galėtų būti pažeisti nepilnamečių apsaugos nuo neigiamą poveikį jų psichinei ar fizinei sveikatai, fiziniam, protiniam dvasiniam ar doroviniam vystymuisi darančių

veiksmų reikalavimai, įtvirtinti Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatyme ir kituose teisės aktuose;

13.2. fiksuojant vaizdą kiltų grėsmė teisės aktais įtvirtintai teismo proceso dalyvių (nukentėjusių ir kt.) teisių apsaugai (pavyzdžiui, nuo neigiamą poveikį jų psichinei ar fizinei sveikatai darančių veiksmų);

13.3. fiksuojant vaizdą galimai būtų pažeistos asmens teisė į atvaizdą, teisė į privatų gyvenimą ir jo slaptumą, asmens garbės ir orumo gynimo apsaugą, viešąją tvarką ir žmonių rimtį užtikrinančios teisės aktų nuostatos ir (ar) šiais veiksmais siekiama ne rinkti, gauti viešąją informaciją apie teismo veiklą, o įžeisti, paniekinti, pasityčioti, kitaip sumenkinti fizinį asmenį ir (ar) juridinio asmens dalykinę reputaciją, teismo ar kitos valstybės institucijos autoritetą, persekioti, daryti neteisėtą poveikį teismo proceso dalyviams ir (ar) teisėjams, teismo darbuotojams, kitiems teisme esantiems asmenims ar kitų priešingų teisei tikslų;

13.4. viešąsias funkcijas vykdančias asmuo (taip pat kitas teisme esantis asmuo), kurio atvaizdą ketinta užfiksuoti, yra afekto būsenoje arba jis yra situacijoje, kurioje atsidūręs bet kuris kitas vidutinis protingas asmuo jaustųsi nepatogiai ar pažemintas, jis išreiškia aiškų nenorą, kad būtų fiksuojamas jo atvaizdas, ir fiksuojant tokią situaciją nėra atskleidžiamos visuomenei reikšmingos asmeninės asmens savybės, jo elgesys ar privataus gyvenimo aplinkybės;

13.5. atliekant vaizdo fiksavimo veiksmus daromas kitas teisės pažeidimas;

13.6. vaizdo fiksavimo veiksmai viešosiose patalpose atskirais atvejais neleidžiami teismo pirmininko ar jo įgalioto asmens:

13.6.1. kai būtina užtikrinti teismo valdomų ir (ar) tvarkomų asmens duomenų, valstybės, tarnybos, profesinės ar komercinės paslapties apsaugą, žvalgybos, kriminalinės žvalgybos ir (ar) kitų pareigūnų viešų funkcijų vykdymą;

13.6.2. siekiant užtikrinti itin socialiai jautrių bylų (pavyzdžiui, bylos dėl seksualinių, smurtinių nusikaltimų) proceso dalyvių teisių ir teisėtų interesų apsaugą.

14. Tarnybinėse patalpose vaizdo fiksavimo įranga gali būti naudojama, siekiant užfiksuoti bendrąjį ar fragmentinį šių patalpų vaizdą, taip pat jose esančius objektus ir asmenis tuo tikslu, dėl kurio buvo išduotas leidimas.

15. Naudojant vaizdo fiksavimo įrangą tarnybinėse patalpose taikytinos Aprašo 13 punkto nuostatos, taip pat draudžiami veiksmai, kuriais gali būti pažeista:

15.1. teisėjų nepriklausomumo ir nešališkumo, vykdant teisingumą, apsauga;

15.2. teisėjų, teismo darbuotojų teisė į tinkamas, saugias ir sveikas (įskaitant psichologinę aplinką) darbo sąlygas.

16. Teismo lankytoją į tarnybines patalpas įleidžia ir palydi į vietą, kurioje leista naudoti vaizdo fiksavimo įrangą, teismo darbuotojas, kuriam yra suteikti nuolatiniai ar laikini įgaliojimai.

17. Specialiosiose patalpose vaizdo fiksavimo įranga gali būti naudojama, siekiant užfiksuoti tik šių patalpų vaizdą ir (ar) jose esantį (-čius) objektą (-us) ir (ar) asmenį (-is), dėl kurių fiksavimo buvo išduotas leidimas.

18. Teismo lankytoją į specialiąsias patalpas įleidžia ir palydi į vietą, kurioje leista naudoti vaizdo fiksavimo įrangą, tik specialius įgaliojimus patekti į šias patalpas turintis teisėjas ar teismo darbuotojas, prieš tai suteikto leidimo įgyvendinimo tvarką ir apimtis suderinęs su teismo pirmininku ar jo įgaliotu asmeniu.

19. Naudojant vaizdo fiksavimo įrangą specialiosiose patalpose taikytinos Aprašo 13 ir 15 punktų nuostatos.

20. Viešosiose, tarnybinėse ar specialiosiose patalpose atliekant procesinius veiksmus vaizdo fiksavimo įranga naudojama vadovaujantis šiuos veiksmus reglamentuojančių procesinių įstatymų ir juos įgyvendinančių teisės aktų nuostatomis.

IV SKYRIUS LEIDIMAI

21. Sprendimą dėl leidimo išdavimo arba atsisakymo jį išduoti šiame Apraše nustatyta tvarka priima teismo pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo.

22. Asmuo, norintis patekti į tarnybines patalpas ir jose naudoti vaizdo fiksavimo įrangą, dėl leidimo šiems veiksmams atlikti išdavimo raštu kreipiasi į teismo pirmininką ar jo įgaliotą asmenį, prašyme (Priedas Nr. 1) nuroydamas:

22.1. savo vardą, pavardę, gyvenamosios vietos adresą, telefono numerį (jei kreipiamasi juridinio asmens vardu – šio pavadinimą, kodą Juridinių asmenų registre, buveinės adresą, įgalioto atstovo vardą, pavardę, telefono numerį);

22.2. vaizdo fiksavimo tikslą, taip pat kur ir kaip bus naudojami vaizdo fiksavimo rezultatai;

22.3. numatytą vaizdo fiksavimo objektą ir (ar) vietą;

22.4. vaizdo fiksavimo datą, laiką, numatomą trukmę;

22.5. visų su asmeniu, prašančiu leidimo naudoti vaizdo fiksavimo įrangą, atvyksiančių asmenų vardus ir pavardes, jų ryšį su prašymą teikiančiu asmeniu.

23. Asmuo, norintis patekti į specialiąsias patalpas ir jose naudoti vaizdo fiksavimo įrangą, dėl leidimo šiems veiksmams atlikti išdavimo raštu kreipiasi į teismo pirmininką ar jo įgaliotą asmenį, prašyme (Priedas Nr. 2) nuroydamas:

23.1. savo vardą, pavardę, gimimo datą, gyvenamosios vietos adresą, telefono numerį (jei kreipiamasi juridinio asmens vardu – šio pavadinimą, kodą Juridinių asmenų registre, buveinės adresą, įgalioto atstovo vardą, pavardę, gimimo datą, telefono numerį);

23.2. vaizdo fiksavimo tikslą, taip pat kur ir kaip bus naudojami vaizdo fiksavimo rezultatai;

23.3. numatytą vaizdo fiksavimo objektą ir (ar) vietą;

23.4. vaizdo fiksavimo datą, laiką, numatomą trukmę;

23.5. visų su asmeniu, prašančiu leidimo naudoti vaizdo fiksavimo įrangą, atvyksiančių asmenų vardus ir pavardes, gimimo datas, jų ryšį su prašymą teikiančiu asmeniu.

24. Apie sprendimą leisti teismo lankytojui patekti į teismo tarnybines ir (ar) specialiąsias patalpas ir naudoti šiose patalpose vaizdo fiksavimo įrangą teismo lankytojui pažymima dėl leidimo besikreipiančio asmens pateiktoje teismo nustatytoje prašymo formoje, rezoliucijoje ant asmens prašymo (laisvos formos) ar parengiamas atsakymas raštu.

25. Leidimas neišduodamas, kai prašoma patekti į įslaptintam ar saugomam liudytojui, įslaptintų dokumentų saugojimui skirtas teismo patalpas ir (ar) kitas patalpas, erdves, kai, į jas patekus teismo lankytojui, gali iškilti grėsmė kitų teismo pastate esančių asmenų saugumui, tinkamam teismo veiklos tęstinumui, viešajai tvarkai ir visuomenės ar valstybės saugumui.

26. Leidimas naudoti vaizdo fiksavimo įrangą tarnybinėse ir (ar) specialiosiose teismo patalpose gali būti neišduodamas, kai asmuo ketina vaizdo fiksavimo įrangą naudoti neturėdamas tikslo rinkti apibrėžtą informaciją apie teismo veiklą, piktnaudžiauja jam suteiktomis teisėmis, jeigu vaizdo fiksavimas neatitiktų Aprašo II skyriuje nustatytų principų, galėtų pažeisti Aprašo III skyriuje įtvirtintas taisykles arba yra būtina apsaugoti kitų asmenų teises ar kitus įstatymais saugomus interesus.

27. Teismo pirmininko ar jo įgalioto asmens sprendimas dėl atsisakymo išduoti leidimą naudoti vaizdo fiksavimo įrangą tarnybinėse ar specialiosiose patalpose, taip pat dėl kitų šiame Apraše numatytų apribojimų taikymo išdėstomas raštu.

V SKYRIUS

TEISMO DARBUOTOJŲ, KITŲ SUBJEKTŲ SU VAIZDO FIKSAVIMO ĮRANGOS NAUDOJIMU TEISME SUSIJUSIOS TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

28. Kiekvienas teismo teisėjas ar teismo darbuotojas turi teisę:

28.1. įleisti asmenį, kuriam išduotas leidimas naudoti vaizdo fiksavimo įrangą, į specialiąją ar tarnybines patalpas, kai ši atskirta nuo viešosios patalpos (teismo teritorijos) įeigos kontrolės sistemos priemonėmis, tik įsitikinus, ar šis asmuo turi tokią teisę;

28.2. pastebėjus vaizdo fiksavimą, neatitinkantį teisme patvirtintos vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo tvarkos ir (ar) neteisėtą kituose teisės aktuose numatytais pagrindais, paprašyti vaizdo fiksavimo įrangą naudojančių asmenų nurodyti (pateikti):

28.2.1. jeigu asmuo save pristato kaip visuomenės informavimo priemonių atstovą, jo tapatybę ir pareigas patvirtinantį dokumentą;

28.2.2. viešosiose patalpose – vaizdo fiksavimo priežastį ir paskirtį;

28.2.3. tarnybinėse patalpose – vaizdo fiksavimo priežastį ir paskirtį, teismo pirmininko ar jo įgalioto asmens išduotą raštišką leidimą naudoti vaizdo fiksavimo įrangą šiose patalpose, vardą, pavardę ir pareigas;

28.2.3. specialiosiose patalpose – vaizdo fiksavimo priežastį ir paskirtį, teismo pirmininko ar jo įgalioto asmens išduotą raštišką leidimą naudoti vaizdo fiksavimo įrangą šiose patalpose, vardą, pavardę ir pareigas;

28.3. įspėti vaizdo fiksavimo įrangą naudojančių asmenį dėl konkrečių vaizdo fiksavimo veiksmų neatitikimo teisme patvirtintai vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo tvarkai ir (ar) galimo neteisėtumo kituose teisės aktuose numatytais pagrindais ir apie tokius veiksmus informuoti teismo pirmininką ar jo įgaliotą asmenį, prireikus, policijos pareigūnus, išskirtiniais atvejais imtis teisėtų priemonių minėtais veiksmais daromiems akivaizdiems arba šiurkštiems teisės pažeidimams nutraukti, sustabdyti ir (ar) jų pasekmėms sumažinti.

29. Teismo lankytojas už neteisėtą vaizdo fiksavimo įrangos naudojimą ir (ar) naudojant vaizdo fiksavimo įrangą gautų rezultatų netinkamą panaudojimą atsako įstatymų nustatyta tvarka.

30. Vaizdo fiksavimo įrangą naudojant teismo veiklos priežiūros institucijų įgaliotiems atstovams, kurie vykdo įstatymais ir (ar) kitais teisės aktais jiems deleguotas funkcijas, šio Aprašo nuostatos netaikomos. Šių asmenų teisės, pareigos ir veiksmų apimtys vaizdo fiksavimo įrangos naudojimui apibrėžiamos jų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose ir (ar) kituose teisės aktuose.
